

Handläggare: Monika Lind
Telefon: 08-508 18 122

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2012-09-27

Värdighetsgarantier för äldreomsorgen i Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslaget till införande av värdighetsgarantier för äldreomsorgen i Stockholms stad.

Steinunn Á Håkansson
stadsdelsdirektör

Eva Duwaldt
tf avdelningschef

Sammanfattning

På uppdrag av kommunfullmäktige har äldrenämnden tagit fram ett förslag till värdighetsgarantier för stadens äldreomsorg. Garantierna ska ge äldre förstärkt makt att kunna påverka omsorgen och kräva rättelse när garantierna inte uppfylls. Äldrenämnden har också fått drygt 5 miljoner kronor från Socialstyrelsen för att ta fram och införa lokala värdighetsgarantier

Förvaltningen menar att de föreslagna värdighetsgarantierna behöver konkretiseras och vara möjliga att följa upp för att kunna ligga till grund för rättelse. Socialstyrelsens vägledning innehåller förslag till bra, konkreta och uppföljningsbara garantier. De bör kunna ligga till grund för stadens garantier.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldre.

Bakgrund

I stadens budget 2012 fick äldre nämnden i uppdrag att utforma ett förslag till värdighetsgarantier för äldreomsorgen. Värdighetsgarantierna ska ge konkreta utfästelser för hur äldreomsorgen ska bedrivas på en övergripande nivå. Äldre nämnden har också fått drygt 5 miljoner kronor från Socialstyrelsen för att ta fram och införa lokala värdighetsgarantier.

Ett förslag har nu presenterats, med utgångspunkt från stadens värdegrund. Förslaget har remitterats till Färsta stadsdelsnämnd för yttrande senast den 5 oktober 2012.

Remissen i sammanfattning

Äldre nämndens förslag omfattar fem värdighetsgarantier:

- Du har rätt att få information och vägledning när du behöver stöd och omsorg.
- Du är delaktig i den utredning som ligger till grund för det stöd och den omsorg som du blir beviljad.
- Du har rätt att välja och byta bland de utförare som ingår i Stockholms stads valfrihetssystem.
- Du har rätt att påverka på vilket sätt och när stödet ska ges. För att säkerställa rätten till inflytande upprättas en skriftlig överenskommelse mellan dig och din utförare om hur du vill ha din omsorg, en så kallad genomförandeplan.
- Du ges möjlighet att ansluta dig till omsorgsdagboken, så att du kan följa dokumentationen om dig.

Det viktigaste mervärdet som värdighetsgarantierna förväntas ge är att äldre personer får en förstärkt makt att kunna påverka omsorgen utifrån sina personliga önskemål. När brukare och anhöriga får kunskap och information om vad de kan förvänta sig och vilka krav de kan ställa kan de också göra anspråk på rättelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att det är viktigt att tydliggöra för äldre vad de kan förvänta sig av äldreomsorgen och vilka krav de har rätt att ställa. Det är också självklart att all verksamhet bör utgå från stadens gemensamma värdegrund som beslutades av kommunfullmäktige i mars 2011.

Förvaltningen menar att de föreslagna värdighetsgarantierna inte innehåller något nytt för äldre i staden. Det som tas upp i förslaget regleras redan i lagstiftning och genom politiska beslut i kommunens budget.

För att värdighetsgarantierna ska kunna användas som grund för rättelse måste de konkretiseras. En garanti blir verkningslös om det inte går att följa upp om den uppfylls. Att utforma åtaganden på enhetsnivå ökar inte tydligheten kring vad äldre kan förvänta sig av äldreomsorgen i staden.

Det är fullt möjligt att konkretisera de föreslagna garantierna på en övergripande nivå. Förvaltningen hänvisar till Socialstyrelsens vägledning (se *bilaga 2*), som innehåller förslag till bra, konkreta och uppföljningsbara garantier. Förvaltningen anser att värdighetsgarantier bör konkretiseras på en övergripande nivå och inte på enhetsnivå. Äldre ska kunna ställa samma krav på äldreomsorgen oberoende av var i staden man bor eller vem som utför den äldreomsorg man fått beviljad. Här följer ett par exempel ur Socialstyrelsens vägledning:

- Exby kommun garanterar att varje ny äldre person som beviljas städning initialt ska få tillfälle att stämma av med utföraren hur han eller hon vill att städningen ska utföras. Den överenskommelse som sluts ska sedan gälla och följas upp.
- Exby kommun garanterar att äldre män och kvinnor inte ska behöva ta emot hjälp av personal av motsatt kön när det gäller den personliga hygien om den äldre inte accepterar det.

Förvaltningen anser att värdighetsgarantier för äldre i Stockholms stad bör utformas så att de ger tydlig information direkt till kunder och brukare, enligt samma modell som föreslås i Socialstyrelsens vägledning.

Mervärdet ska enligt förslaget vara att äldre ska få en förstärkt makt för att kunna påverka omsorgen efter personliga önskemål. Förvaltningen anser inte att det förslag som äldrenämnden har utarbetat i sig erbjuder några sådana verktyg.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilagor

1. Äldrenämndens förslag till värdighetsgarantier för äldreomsorgen i Stockholms stad
2. Hur lokala värdighetsgarantier inom äldreomsorgen kan utformas. Socialstyrelsen 2011